

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHÓ THỊ TRANG QUỲNH

**PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY DƯỢC LIỆU
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2017

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHÓ THỊ TRANG QUỲNH

**PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY DƯỢC LIỆU
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đàm Thanh Thủy

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài “*Phát triển sản xuất cây dược liệu trên địa bàn huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên*” là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, những số liệu, những kết quả điều tra được trình bày trong luận văn là trung thực khách quan mà bản thân tôi trực tiếp thực hiện, những số liệu, kết quả trên chưa được sử dụng, công bố bảo vệ trong bất kì công trình nghiên cứu nào. Các số liệu, thông tin trích dẫn trong luận văn đều được trích rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2017

Tác giả

Phó Thị Trang Quỳnh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn tốt nghiệp “*Phát triển sản xuất cây dược liệu trên địa bàn huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên*” ngoài sự nỗ lực của bản thân. Tôi còn nhận được sự quan tâm giúp đỡ của các cá nhân, tập thể trong và ngoài trường.

Tôi xin cảm ơn sâu sắc đến **TS.Đàm Thanh Thủy**, người đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn giúp đỡ tôi thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, cũng như các khoa chuyên môn, Phòng Ban của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Tôi xin cảm ơn tới các hộ gia đình, các phòng ban, Cấp ủy, chính quyền và các tổ chức xã hội huyện Phú Lương, cùng Phòng Nông nghiệp huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên đã giúp tôi trong suốt thời gian thực tập và viết luận văn tốt nghiệp.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè đã tạo điều kiện động viên và giúp đỡ tôi trong suốt thời gian viết luận văn này.

Một lần nữa tôi xin chân thành cảm ơn tới tất cả những cá nhân, các ban ngành với tất cả sự giúp đỡ quý báu đó.

Do thời gian có hạn, luận văn này hẳn không tránh khỏi những hạn chế và thiếu sót. Vì vậy rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô cùng tất cả bạn đọc.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày.....tháng.....năm 2017

Tác giả luận văn
Phó Thị Trang Quỳnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp mới của luận văn.....	3
5. Bố cục của luận văn.....	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY DƯỢC LIỆU	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển sản xuất cây dược liệu.....	5
1.1.1. Các khái niệm liên quan.....	5
1.1.2. Đặc điểm, vai trò của phát triển sản xuất cây dược liệu	8
1.1.3. Nội dung phát triển sản xuất cây dược liệu	10
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển sản xuất cây dược liệu.....	13
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển sản xuất cây dược liệu.....	18
1.2.1. Kinh nghiệm về phát triển sản xuất cây dược liệu trên thế giới	18
1.2.2. Kinh nghiệm về phát triển sản xuất cây dược liệu ở Việt Nam.....	21
1.3. Bài học và kinh nghiệm cho huyện Phú Lương trong việc phát triển cây dược liệu.....	25
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Các câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết	27

2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu	27
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	27
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	30
2.2.4. Phương pháp xử lý và phân tích số liệu.....	30
2.2.5. Phương pháp chọn mẫu điều tra	31
2.3. Hệ thống chỉ tiêu phân tích	31
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu thể hiện điều kiện, khả năng phát triển sản xuất.....	31
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả sản xuất cây dược liệu.....	31
2.3.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hiệu quả.....	31
2.3.4. Cách tính toán các chỉ tiêu trong nghiên cứu	32
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY DƯỢC	
LIỆU TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG, TỈNH THÁI NGUYÊN ...	35
3.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên của huyện Phú Lương	35
3.1.1. Vị trí địa lý.....	35
3.1.2. Địa hình, thổ nhưỡng.....	36
3.1.3. Dân số - Lao động	40
3.2. Tổng quan về tình hình phát triển sản xuất cây dược liệu của huyện Phú Lương.....	42
3.2.1. Phát triển cây dược liệu của huyện Phú Lương theo hướng sản xuất hàng hóa.....	42
3.2.2. Đặc điểm của hộ trồng cây dược liệu	49
3.2.3. Điều kiện kinh tế của hộ trồng cây dược liệu.....	51
3.2.4. Sự phát triển về chủng loại cây dược liệu ở các hộ.....	52
3.2.5. Sự phát triển về diện tích trồng cây dược liệu ở các hộ	53
3.2.6. Sự phát triển về năng suất, sản lượng cây dược liệu ở các hộ	54
3.2.7. Tình hình tiêu thụ sản phẩm cây dược liệu của huyện qua 3 năm.....	56
3.3. Hiệu quả trồng cây dược liệu ở các hộ	60

3.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới phát triển sản xuất cây dược liệu	66
3.4.1. Điều kiện tự nhiên	66
3.4.2. Điều kiện kinh tế xã hội	67
3.4.3. Trình độ dân trí	72
3.4.4. Cơ chế chính sách.....	72
3.4.5. Khoa học công nghệ	74
3.4.6. Thị trường tiêu thụ.....	75
3.5. Đánh giá tình hình phát triển sản xuất cây dược liệu trên địa bàn huyện Phú Lương.....	78
3.5.1. Những thuận lợi trong phát triển sản xuất dược liệu.....	78
3.5.2. Những hạn chế trong phát triển sản xuất dược liệu.....	78
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY DƯỢC LIỆU TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	81
4.1. Quan điểm, định hướng phát triển sản xuất cây dược liệu trên địa bàn huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên.....	81
4.2. Đề xuất một số giải pháp thúc đẩy phát triển sản xuất cây dược liệu trên địa bàn huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên	82
4.3. Một số kiến nghị	89
KẾT LUẬN.....	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO	93
PHỤ LỤC	94

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

PTSX	: Phát triển sản xuất
QG	: Quốc gia
UBND	: Ủy ban nhân dân
DN	: Doanh nghiệp
HTX	: Hợp tác xã
SL	: Số lượng
DT	: Diện tích
ĐVT	: Đơn vị tính
CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
KHKT	: Khoa học kỹ thuật

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Nội dung điều tra thu thập thông tin ở 3 địa điểm đại diện địa bàn ...	29
Bảng 3.1: Diện tích đất năm 2016 phân theo loại đất và phân theo xã, thị trấn	38
Bảng 3.2: Tình hình sử dụng đất	39
Bảng 3.3: Dân số trung bình phân theo giới tính và phân theo thành thị nông thôn.....	40
Bảng 3.4: Dân số trung bình phân theo đơn vị hành chính cấp xã	41
Bảng 3.5: Tổng mức đầu tư nhà máy sơ chế.....	46
Bảng 3.6: Dự kiến doanh thu (tính bán sản phẩm củ tươi)	47
Bảng 3.7: Chi phí trồng dứa liệu (Tính cho 01 ha).....	48
Bảng 3.8: Đặc điểm của hộ trồng cây dứa liệu tại 3 địa điểm điều tra.....	50
Bảng 3.9: Tình hình đất đai, lao động, vốn của các hộ trồng cây dứa liệu.....	51
Bảng 3.10: Số cây dứa liệu của các hộ tại 3 xã điều tra	53
Bảng 4.7: Diện tích sản xuất cây dứa liệu của các hộ tại 3 xã điều tra	53
Bảng 3.11: Sản lượng cây dứa liệu của các hộ tại 3 xã điều tra	55
Bảng 3.12: Năng suất cây dứa liệu của các hộ tại 3 xã điều tra	56
Bảng 3.13: Tình hình tiêu cây dứa liệu của hộ nông dân	57
Bảng 3.14: Đầu tư chi phí vật chất bình quân 1 hộ trồng cây dứa liệu của các hộ điều tra huyện Phú Lương	61
Bảng 3.15: Một số chỉ tiêu kết quả và hiệu quả trong sản cây dứa liệu của hộ dân huyện Phú Lương.....	63
Bảng 3.16: Giá trị sản xuất nông nghiệp trên địa bàn phân theo thành phần kinh tế và ngành kinh tế	69

DANH MỤC CÁC HÌNH

Đồ thị 3.1. Dân số, lao động tại 3 xã điều tra	70
Đồ thị 3.2. Tỷ lệ vay vốn ở các hộ điều tra.....	71
Đồ thị 3.3. Số hộ có tham gia tập huấn kỹ thuật dược liệu tại 3 xã điều tra	75